श्रीरामपतितपावनसाहि ॥ त्र्यंशसंनीअवनिजवळु ॥ विनश्रीवीराजमानावर्ईश्वरु ॥ अलोकीक
गुणरत्नाकरु ॥ बैसलाविरासनु ॥ १ ॥ कुळावळीमध्येमेरु ॥ कीर्णसमूहचक्रिदिवाकरु ॥ कीसुधापाणि
मंडळीसचीवरु ॥ तेजोरासीजैसा ॥ २ ॥ ऐसादशरथकुळटीळकु ॥ वीरेनिधिमाजीमुख्यनायकु ॥
सुमित्रापतीदशमुखांतकु ॥ ऐसेबोलताजाला ॥ ३ ॥ ह्मणेगावेल्हाळ्यासौमित्रा ॥ माझियाअसंतप्रि
तीपात्रा ॥ आजीरावणिवधोनिसहअनेत्रा ॥ सुखिकरावेगा ॥ ४ ॥ तोईंद्रजीतयेकाकी ॥ निकुंबळेसी
वैउस्थळी ॥ होमकरितोहेवीनपिंगळी ॥ व ... णाचि ॥ ५ ॥ पुर्णाहुतिचाअंतिजातवेदु ॥ हो
ईलरावणीसफळदु ॥ अभ्यासहितअन्नेदु ॥ र ... ाणा ॥ ६ ॥ मगसारथिमेघनादनामा ॥ आजि
होउनियेईलसंग्रामा ॥ पुढेसर्वथातोआह्मा ॥ ... कळेलसंग्रामि ॥ ७ ॥ जिप्रसुवायेअवस्वरि ॥ निकु
बळेसिजावेविरकेसरि ॥ ईंद्रजीतमात्तांना ... पुरि ॥ पाहानयासेताचि ॥ ८ ॥ सरिसाबिभीष
णगदापाणि ॥ येईलसाह्मेराअसंघरुनि ॥ याचेमतिसतुळिताउनि ॥ बुद्धिशुक्राबृहस्पतिचि ॥ ९ ॥
गंधमादनजांबुवंतु ॥ कळणअणिहनुमंतु ॥ हेसमागमेअसोनईंद्रजितु ॥ वधिलेसीजेव्हा ॥ १० ॥
ऐसेबोलिराजीवनयनु ॥ तवउच्चाराहेसुमित्रानंदनु ॥ प्रतापेदिसेजैसाच्यानु ॥ ग्रिष्मीचातिव्र ॥ ११ ॥ मग
लक्षमणासिनपुराजे ॥ रुपवाद्याचिदिधलीबिजे ॥ निजशारदिधलेजयासिनेजे ॥ विघूळतातुत्मा ॥ १२ ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

२

जिंकिजायेरेतोईस्वजीतु।।त्वेदर्रइपुणरपिजयवंतु।।ह्मणोनिमस्तकावरिहस्तु।।ठेविलारघुविरें।।१८।।य
नंतरेपावहिवीर।।सौमित्रासरिसेवेगवत्तर।।युद्धाजावयावीरसागर।।सिघ्रराहिलेउत्ते।।१९।।नारद
सुरावरिजानेकाळी।।स्कंदेंनमस्कारिलाचंद्रमौळी।।कीदेवत्रयासिवंद्रांजुळी।।अविनाशुआसाउनि।।
वत्रासुरत्ताकेवधिला।।तेरक्तचाअन्नयेहस्तपेतला।।सुपर्णेसापत्नासिसंव्हारकेला।।तैवैणतावंदिली।।
तैसेवधावयाईस्वजीतातें।।प्रयानकाळीसुमित्रासुतें।।आसावमळ्वयेजाते।।मागोनिमस्तकिधरिले।।
युद्धसामथिसरिसीपेतली।।चापतुनीरेवट[illegible]गुणव्धीसअदक्षणाकेली।।सिघ्रनिघताजाला।।
सरिसेचिपावहिवीर।।निघालेकैसेवेगावत्त[illegible]सुर्यासिनमस्कार।।करुनिसव्यघातले।।२०।।जि
वावेष्टीतपैवप्रणेपुतव्हा।।आत्म्यावरिपस्व[illegible]तयेवव्हा।।मनधावेसरिसेतयाजवव्हा।।ज्ञानेन्द्रीयेपवक।।
पावहिवीरोत्तमेरेसे।।सन्निधसौमित्रासरिसे।।आ[illegible]हिनदिपुरजैसे।।तुसवाल्वस्वालिले।।२१।।पववा
वास्तुदिलक्ष्मणु।।पुढेचालेरेखणाबिभीषणु।।जेसामाततिउरथिअरुणु।।चालेकुशळदृष्टी।।२२।।लागलेनि
कुंबळ्वेवाट।।त्यत्नामृगासिवेगमोठा।।पुत्रासरिसाधावतांहिपुंठा।।प्रभंजनजाळामार्गी।।२३।।जानाकी
नपुढेपुढे।।स्थळीस्थळीअसतादिसेगाढे।।घोरमयवणपुढे।।सारिरवेचिदिसती।।२४।।पुलकाकपारपर
नीर।।विषमभुमिकितीयेकयेर।।पराअमनाहियोर।।निबीडलत्ताजाळिया।।२५।।पर्वताचेकडेतुवले।।

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai

अवनिचेउमाटेउठीले॥ विषोरकाचेनितुंबळे॥ फरररठाइठार॥२६॥ माजिविहेरागर्दुब्वारिका॥ गर्जनाकरी
तीभयानका॥ नेणेनादेहदईलागे धउका॥ पर्वतीवज्र्जेसे॥२७॥ तेथेसंरव्यानाहिमहाव्याळा॥ जळवोषे
शावाहतिगरळा॥ धुधुःकारसाडितांज्वाळा॥ लागतिगगनोदरी॥२८॥ कैसेआरण्यघोरदुर्घट॥ दशकदिश
जनेशिधूतट॥ प्रवेशावयातेथेवाट॥ सुमित्रदुनिवसेना॥२९॥ धुंडेपडेउल्लवणा॥ श्रीलहरी॥ आरव्वतिस
रव्वांतरी॥ तयास्तववीशाळदरी॥ पर्वनापोवोपउ[illegible]॥३०॥ ऐसियेअद्भुत निकुंबळे॥ परवीरउत्तरलेउत
विले॥ पुढेरिपुनाहिमार्गुनकळे॥ बळियावी[illegible]लागि॥३१॥ मुरवपसुमित्रादिकवीर॥ वीर्यवंतबुद्धीसाग
र॥ भ्रांतजालेजैसेतरुवर॥ तैसेउन्मेशहिले॥३२॥ [illegible] सुमित्रादेवीचाआत्मजु॥ अवलोकिबिभीषणा
जु॥ घ्यानेनरेसावनानुजु॥ हितार्थबोलताजा[illegible]॥३३॥ [illegible]म्हणे[illegible]पानिधिचियाबंधु॥ पुढेआउहेलावत
शिंधु॥ निबीडवृक्षाचासमंधु॥ सुमिमार्गे[illegible]॥ [illegible]होलसमणाऐसेकरावे॥ रेचरगतिसिअणुसरावे॥
सिघ्रजाउनिसाधावे॥ दुश्चितनतयाशत्रुशि॥३४॥ तेसे बिभीषणुसांगेसरि॥ तैसेचिसर्वेहिउठालेत्वरे॥ जे
सागरुडपक्षिसंचरे॥ गगणगर्भामध्ये॥३५॥ अंतरिक्षआकाशमार्गे॥ क्रमितावीरासीथोरवेग॥ तेनोक्करी
तीपाडिलाग॥ पळतयामनाचा॥३६॥ निकुंबळामध्येमंडळ॥ इंद्रजीतानेकपटविद्यास्थळ॥ निमिष्य
मध्येसकळ॥ वीरपावलेविक्रमे॥३७॥ तवतेथेदशमुखसुते॥ विचारवैतेइंद्रजीते॥ कव्वाब्यआपल्याभवते॥

3

सत्समोळ्हि दुर्ग केले ॥ ६९ ॥ महाप्रळयित्वतां नकोपे ॥ क्रिडा धरिजे बहुनरूपे ॥ तेइंद्रजीने विक्रमाटोपे ॥
अपुनि कार्य उभविले ॥ ७० ॥ जो विसस्त सिंधुसहस्रापरि ॥ जाला घोररूप धारि ॥ इंद्रजीते प्रतापे सप्रहारि ॥
वेष्टीन उन्हे राहिले ॥ ७१ ॥ ऐसे निशाचर खड्गपाणि ॥ त्यांवेसत्सपरिघ उन्हे धरणि ॥ मध्यमंडळि तो रावणि ॥
होम करितसे ॥ ७२ ॥ भुमि साधिलीसे रिबसुत्रे ॥ कुंड केलेत्यासि त्रिगुणि वगत्रे ॥ माजि जांनवेदुसम्न्यक्रमें
चे ॥ अव्हानु निधउकिला ॥ ७३ ॥ अग्निकुंड घुवे घेतले ॥ प्राणुनि केस बिलीप्रेते ॥ रिबळुनि केलीस्त्रशारिश्राते ॥
बहुनापरिचिकेसि ॥ ७४ ॥ येठचरळे पूर्णायचे श्रूयुध्ये ॥ होम रचे केलिसर्वेसिद्ध ॥ तेपोक्रळसिलीकेसि ॥
कृष्णवर्ण अजेंचे आज्यसुद्ध ॥ ७५ ॥ एबिभीतकाचाससमिधा ॥ कुडियासर्व ठेविल्या सिद्धा ॥ अर्बवपा
चे लोहपात्रें बहुविधा प्रकारें ठेविलीतें ॥ ७६ ॥ [illegible] कुंडाजवळि ॥ वधिला होमानें छकाळी ॥ ह
स्मकुरंगमासोळि ॥ ध्वेरिलीआनीकबरा ॥ ७७ ॥ [illegible] पुष्प स्कों बरे ॥ आणोनि ठेविली आदरें ॥ गंध
धुपादीपाचि थोरे ॥ पात्रे ऋशेनि ठेविली ॥ ७८ ॥ पुर्व आसनोनि पंचप्रेते ॥ वरि आसन घातले इंद्रजीतें ॥
नाम्र वस्त्रे नेसला स्नानश्रोणितें ॥ कुरुनिजनसोडिल्या ॥ ७९ ॥ इंद्रजीताचा मनोरथु ॥ कल्पीन हाचि
स्वार्थु ॥ अश्वासहित प्राप्त होरथु ॥ हुतनाशनाचे रंन ॥ ८० ॥ तयावरि बैसोनियां मि ॥ नरवान्नरंजि
कीन रणभुमि ॥ करा काळि हीसंग्रामि ॥ मुजको न्हिन जीकावे ॥ ८१ ॥ ऐसे कल्मोनि रावननंदने ॥
अग्नि प्रित्यर्थ बीजाक्षर वचनें ॥ टाकिता जाला अवदानें ॥ स्वाहाशब्दे बोलतसे ॥ ८२ ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मेघनांदाचेंआराध्यदैवत । असेंसें अवदानेंजेल्हींव । स्वइच्छाहोनसेत्हस । पुर्णातिक्रजणिया ॥७५॥
मेदमांसघृताच्याआहुति । अग्निमुखामध्येपडति । तेणेंतवकेंजाति । ज्वाळाअगगणयासावया ॥७६॥
धुम्रउठिलानर्यादिवेगळा । तोनावनेदिग्मंडळा । धुनकटलियामार्तंडाच्याकळा । विंबनदिसे
पाहाता ॥७७॥ प्रळयोआरंभलापसयाती । देवमावीरबुदलीगती । सर्वभुतेधुमांच्याआवर्ती ।
असत्तपिडापावली ॥७८॥ मेदमांसहवि[illegible]णे । दग्धहोतासुदलिकर्पटध्याणि । जीवमात्रा
च्याआदिकरूणि । मुखिदुर्गंधिदाटली ॥ [illegible]हुति विसंरव्याकेली । सामर्थ्येनवशात्तेजाली ।
मुदयेकशातहुइनिउरली । पुर्णफळासि ॥७९॥ [illegible]नांहोतावेदिनव्हु । तवत्यामुखातुनिहळुहळु ।
अघासहिवनेजकल्लोळु । रथकिरिकनि[illegible]ध्य प्रथमचत्वारअश्वाचेंतुर्ण । निघालेमक
मुखेसंपुर्ण । यानंतरेंआंगेंअग्निवर्ण । [illegible]वनिघाले ॥८०॥ अवदानेंग्रासितांम्वहुतांश
घोडियाच्यासमानेंसरिसा । तेजाचामाहाराशिजैसा । रथपेहोइकटला ॥८१॥ वज्रमयचक्रेंत्याच्यि
ही । अर्धयुसकुंडाभित्तरी । सावतोसंपुर्णबाहेरी । रथुनिघालाअसे ॥८२॥ येकशतउरल्याआ
हुती । त्याअग्निमुखीसंपुर्णपडती । तेचकाळिहोइशीती । संपुर्णरथघडघडिल ॥८३॥ अयोनिस
चवनेघोडे । तेजेकांचनाचेहुडे । त्यातुल्यनाहिब्रह्मांडे । कांहाडुळंडोदरि ॥८४॥ साअश्वोतमा

६

च्यावदनि ॥ त्वंउघोशाउठिला ते ध्वनि ॥ जुमिकंपु जालामेदिनि ॥ थरारिली बहुसाल ॥ ७६ ॥ नवल हेमन
बिभीषणा दिक ॥ म्हणविरोत्तमस्त कलिंक ॥ अकल्पित आले जेथे कटक ॥ राक्षसांचे असे ॥ ७७ ॥ हिंसरे
कोनि आपाचा ॥ बिभीषणु हनुमंता प्रति वाचा ॥ बोलता म्हणे इंद्रजीतांचा ॥ रथ निपाला हो ॥ ७८ ॥ लक्ष
मण म्हणे बिभीषणाते ॥ हे कैसे कळले तुम ते ॥ येणे ... आजि हिसा ते ॥ आइकिले आता ॥ ७९ ॥ मागुत
बोले दाशरथी ॥ नेलस चक्र धारपंथि ॥ प्रथमम ... रुमगती रथी ॥ कपटी संव्हानु ॥ ८० ॥ नाशु जालिया व
रि देही ॥ जिवावयासे ठावनाहि ॥ तैसे द ... पा हि होइलस्या इंद्रजिता सि ॥ ८१ ॥ मग ते
रथा उठावणि ॥ उच्चाकों हुरणांगणि ॥ यानं ... पाणि ॥ सौमित्रा प्रति बोले ॥ ८२ ॥ राक्षेसवाहिनि
चे दुर्ग ॥ सस परिघ अति अचंग ॥ येक येका ... रिखड ॥ वज्रा तुल्य पाहा हो ॥ ८३ ॥ सैन्ये सिक्रारिता
संग्रामु ॥ पुर्णा हुतिपावला रिपुहोमु ॥ पुढे इंद्रजीत न धावा नेमु ॥ फुव्वदनके सौमित्रा ॥ ८४ ॥ संपुर्णीनि
घालिया रथु ॥ मग सर्वथा आला सिध्द पार्थु ॥ म्हणौनि प्रथमसेनेसि व्यर्थु ॥ विचार हा सांडावा ॥ ८५ ॥
अभी हिसेना दकेला ॥ परिघ संपुर्णनाहि निपाला ॥ पुर्णनिघे तो होम विध्वंसिला ॥ पाहिजे जिसौमि
त्रा ॥ ८६ ॥ ऐसे बोलता बिभीषणे ॥ यथार्थ मानिले लक्षमणे ॥ म्हणे तु से मति सकरुणे ॥ समता महा
चतुराचि ॥ ८७ ॥ यानंतरे उक्षाधिपति ॥ जांबुवंत बोले विस्पति ॥ साझेमन न बळि वैती ॥ साचार मानिलिया
हि जी ॥ ८८ ॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

दृढविचारहायेकाळी। होमावेष्टीतनासेसफळी। तेफोडुंभुमंडळी। मीआनिगंधमादनु। ७८। येकह
नुमंतउग्रा तुदुसरा। येहिआक्रमावेत्र्यचरा। प्रचंडजनादुनिचरा। केलिपाहिजेदोघिजनि। ७९। एसि
व्हसाउनिप्रचंड। चूर्णकरावेहोमकुंड। अग्निसमवेतमकरतोउ। प्रहानेपिष्टकरांवे। ८०। होमवि
ध्वंसिल्यानंतरे। रयुपासिजेल्लवेश्वांनरे। आराध्यदेवतअनादरे। अतिमाणेक्षोभेल। ८१। हिमव
र्तव्याचिसफळ। कर्महोइलनिष्फळ। जेसेवातेविध्वंसिलेमेघपटळ। दृष्टीतेनकरी। ८२। जेसेवैधव्य
परमयोवण। परिनेथेनस्पर्शसताप। तेसेने [illegible] निष्फळहोइत्त्याचे। ८३। मगलक्ष्मणपेसत्र
धर्म। शस्त्रास्त्रेहोविक्रमे। इंद्रजीतनधावाने [illegible] बळेचाउठी। ८४। एसेबोलिलातोवयवृद्ध।
जांबुवंतबुद्धिचासिंधु। आनिपाहातांप्रता [illegible] बळचामेनु। ८५। ऐसेतुक्षराजबोलिला। प
रिसोनिबिभीषणमानवला। सोमित्रही [illegible] पेक्षेल्ला। राघवप्रीतिपात्रा। ८६। याचिका
रणेरघुनंदने। तुजदिधलेसमागमे। समयानुसारबुद्धिधर्मे। वागविसिआमते। ८७। अंधकारिचि
वृत्तांपावक। मळाळयेनोकावाळक। दुःखेगिळयीलासिविवेक। जवळिमिरंतरअसावा। ८८।
बहुततुगाउपकारी। आह्माजवळियेअवसरी। येथयेतातुसाकरी। मजअयजेदिघले। ८९।
लक्ष्मणबोलिलेसिवचने। हर्षलाजांबुवंतअतिमाने। परसेनाचक्रअवेवधाने। संव्हाउलागला। ९०।

दुसराकपिगंधमादनु ॥ परचिरामा जिंदर्पहरनु ॥ तोहिमिस वळलाजे विपवनु ॥ चेंडकर्दळीवनात ॥ ९१ ॥
दोघहिमुख्यनायक ॥ आणिकहिकपि कितीयेक ॥ होमाविष्टीलनेरूस्य कूटक ॥ ताडितेजालेसिळाच्छे ॥ ९२ ॥
हणुमंतआनिजुषभु ॥ उर्ध्वउडालेगर्जवीतनभु ॥ जयजययेराखोअयोध्याप्रभु ॥ ह्मणोनिहोमावरिसाडे ॥ ९३ ॥
करतळिंच्यारिसिळाप्रचंडा ॥ टाकुनिविध्वंसिलेहोमकुंडा ॥ अग्निरथाच्यामकरतोंडा ॥ प्रहारआदळले ॥ ९४ ॥
सिळाबैसतांचक्षणांतितरी ॥ अग्निपसरलांकुंडावरी ॥ कितेकराक्षसेसतेअवधीरिं ॥ अग्नदेहिजाले ॥ ९५ ॥
लंकेशाचेनिजनंदने ॥ सिघ्रसांडिजेतिअव [illegible] व आणिवीसहुनाशने ॥ आहुतियेतलीया ॥ ९६ ॥
नववीधउदेलेनेअवसरी ॥ चेंउसि आपउल [illegible] हिमांतरी ॥ जेसेगगनेयाकिलेगिरि ॥ करुनिअकस्मात ॥ ९७ ॥
अग्निमुखविध्वंसले ॥ कुंडशांतचुपोजाले [illegible] मेंगोनिगेले ॥ होमरव्यासिते ॥ ९८ ॥ विकासल्याव
न्हिमुखपंथु ॥ तोरेतहोताअसंचाव्यरथु ॥ तवतेथआलाहलाजनथु ॥ कर्मदोषास्तव ॥ ९९ ॥ ईंद्रजितुते
अवसरी ॥ शिळावृष्टीदेखेकुंडावरी ॥ पुढेअवदानेकरिस्याकरी ॥ राहिलीलेकाळी ॥ १०० ॥ थोरदुःखजाले
इंद्रजीता ॥ ह्मणेकवाकयाक्रमांचि निर्वेना ॥ आजीआमुचेवेचवआता ॥ गेलेनिअांत ॥ १०२ ॥ उर्ध्वपाहि
लेइंद्रजितें ॥ तवकुषनेकेलेदेहधर्माते ॥ तेयेउनियानिगुते ॥ मस्तकिंबेसले ॥ १०१ ॥ अतिप्रेत्नेअनिके
ले ॥ अग्निपुरुषकेलासंतुष्ट ॥ फललापरिअरिष्ट ॥ फळोचिनेंद्रि ॥ ३ ॥ जेसेसाध्यकेलेअंजन ॥ उेव्वाद

... Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5R)

खविलेनिधान। आसहोताविविघ्न। पडल्येयेउनिअकस्मात॥७॥ संपतिमेव्हडनि देन्हाउरि। आलानिज
यामावियेआरवरि। तवअकस्माततप्कारि। घालणेघातल्ले॥७५॥ राजकन्यापेत्तेपाहिलि। लग्नपत्रि
कासमिपआलि। तवपद्माआउरविळि। तोवरिकाव्ळसर्पे॥७६॥ मजजालितेसिपरी। हवनिक्रियासंपत
अवस्त्वरी। तेथुनिरथनिघताबाहेरी। तवहोमा[illegible]विध्वंसिला॥८॥ ऐसाअसतदुःखितु। इंद्रजीतचिंताय
स्तु। होमद्रव्यचर्चिनहस्तु। सांडुनिउच्चा[illegible]गउठोनितक्षणी। दिव्यांबरेदिधलीसेवकजनी।
तेसिघ्रपरिधानकरुनी। निजरथीआरुढ[illegible]निर्वाणअनेकशास्त्रे। घेतलीजैसीकाळवगत्रे॥
महाशास्त्रीक्कोबिजमंत्रे। गुणिताजालपैता। [illegible]तासंग्रामहोइलअद्भुत। दोहिदळीचेविरउदित॥
विरश्रियाकेलेमिश्रित। दरदांतआवेशे॥११२॥ [illegible]नुसंग्रामसमंधुं। इंद्रजीतकरिलविर्यसिंधु।
परियेयुद्धीवधु। लक्षमनकरिल॥११३॥ इति[illegible]उत्तरकांडरामायणसागरु। बोलिलावाल्मीकरुरु
षकरु। त्यात्रमेयाचाजायकापकारु। लक्ष्मणदाससमुतेलक्ष्मणे॥११३॥ आ॥४१॥ ८०॥८२॥ ८०॥८०॥८४॥

[illegible]

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

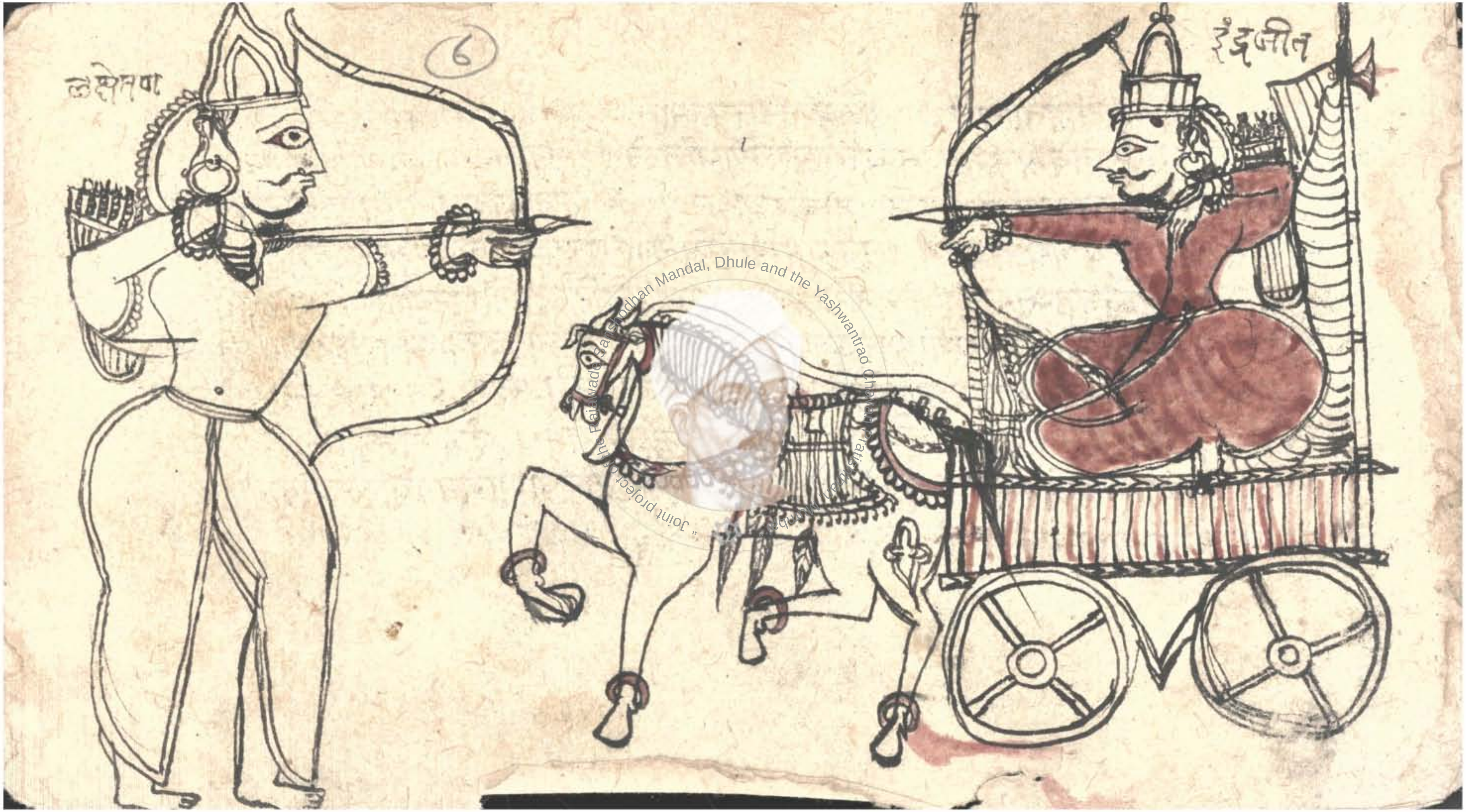

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com